

17. april 2020

Høringsnotat - forslag om endringer i forskrifter om fiske etter anadrome laksefisk i sjø og vassdrag

Miljødirektoratet sender med dette på høring forslag til endringer i forskrift 10. mai 2012 nr. 438 om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag og forskrift 10. mai 2012 nr. 431 om fisketider for fiske etter anadrome laksefisk i sjøen. Høringsfristen er 8. mai 2020. Forslaget omfatter nødvendige endringer av gjeldende fiskebestemmelser i sjø og vassdrag, jf. Miljødirektoratets bakgrunnsnotat med retningslinjer for regulering av fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag og sjø fra fiskesesongen 2016. Endringene skal, etter planen, tre i kraft fra sesongen 2020.

1. Bakgrunn for høringen

Gjeldende bestemmelser om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag og sjøen trådte i kraft i 2016. Til grunn for reguleringene ligger bl.a. beskatningsråd fra Vitenskapelig råd for lakseforvaltning (VRL) og Miljødirektoratets bakgrunnsnotat med retningslinjer for regulering av fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag og sjø fra fiskesesongen 2016 (retningslinjene)¹. Det framgår av retningslinjene at det legges opp til hovedrevisjoner av fiskereguleringene hvert 4.-5. år, og at det i mellomår kun åpnes for nødvendige justeringer av bestemmelsene. Nødvendige justeringer kan være at det oppstår behov for å redusere beskatningen av hensyn til bestandens levedyktighet, eller at forutsetningene for gjeldende bestemmelser har vist seg å være feil. Videre kan det åpnes for fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag og tilgrensende sjøområder når vassdrag med slike bestander har blitt friskmeldt etter behandling mot lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*. Det vil også kunne åpnes for fiske i vassdrag eller i deler av vassdrag hvor fisket ikke har vært åpnet på grunn av manglende lokal organisering og/eller fangstrapportering, dersom kravene til organisering og/eller rapportering etterleves, jf. lakse- og innlandsfiskloven § 25, jf. § 33, og § 44 tredje ledd, andre setning. I tillegg vil det kunne unnlates å åpnes for fiske i vassdrag eller deler av vassdrag der krav om at en forholdsmessig andel av fisket skal forvaltes til fordel for allmennheten ikke er oppfylt, jf. lakse- og innlandsfiskloven § 26. For øvrig gjelder føringer fastsatt i lov og forarbeider for når det kan åpnes for fiske, jf. omtalen under kapittel 2. Rettslig grunnlag.

Arbeidet med neste hovedrevisjon av fiskebestemmelsene for sjø og vassdrag ble igangsatt høsten 2019, med ikrafttreden av nye fiskebestemmelser i 2021. I den forbindelse, vil berørte myndigheter, lag og organisasjoner få muligheten til å gi innspill til samtlige fiskebestemmelser. I denne omgang, ber vi derfor høringsinstansene om kun å gi innspill til de endringsforslagene som nå sendes på

1

http://tema.miljodirektoratet.no/Global/dokumenter/tema/arter_og_naturtyper/Laks,%20sj%c3%b8%c3%b8rret%20og%20sj%c3%b8r%c3%b8ye/Milj%c3%b8direktoratet%202015%20Bakgrunnsnotat%20med%20retningslinjer%20for%20regulering%20av%20fiske%20etter%20anadrome%20laksefisk%20i%20vassdrag%20og%20sj%c3%b8%20fra%20fiskesesongen%202016.pdf

høring. Det gjøres oppmerksom på at det ikke vil bli gjort endringer i fylkes- og kommunenavn på bakgrunn av region- og kommunereform nå, men at dette vil bli endret i forbindelse med hovedrevisjonen av fiskebestemmelsene fra 2021.

2. Rettslig grunnlag

Forskrift 10. mai 2012 nr. 438 om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag og forskrift 10. mai 2012 nr. 431 om fisketider for fiske etter anadrome laksefisk i sjøen er hjemlet i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 15 og 16 og lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk mv. (lakse- og innlandsfiskloven) § 33. Miljødirektoratet er delegert myndighet til å fastsette forskrifter med hjemmel i disse bestemmelsene.

Vedtak om å tillate høsting av anadrome laksefisk etter lakse- og innlandsfiskloven § 33 fattes i samsvar med naturmangfoldloven og lakse- og innlandsfisklovens formål, som bl.a. er sikre at naturlige bestander av anadrome laksefisk forvaltes slik at naturens mangfold og produktivitet bevares. At vedtak skal fattes i samsvar med lakse- og innlandsfisklovens formål, betyr at "fiske bare kan tillates når det er forsvarlig ut fra den brede samfunnmessige vurdering som ligger til grunn for lovens formål.", jf. Ot. prp. nr. 29 (1991-92) Om lov om laksefisk og innlandsfisk mv., side 60. Høsting av anadrome laksefisk kan bare tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd, jf. naturmangfoldloven § 16 tredje ledd.

Etter forskrift 20. juni 2003 nr. 736 om åpning for fiske etter anadrome laksefisk, kan Miljødirektoratet gi nærmere bestemmelser om fisketider, hvor det skal åpnes for fiske samt om fangstkvantum. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 er lagt til grunn som retningslinjer i saken, jf. naturmangfoldloven § 7.

3. Kunnskapsgrunnlaget

Det sentrale kunnskapsgrunnlaget for reguleringen av fiske etter laks er beskatningsråd og statusrapporter for norske laksebestander fra VRL². I tillegg benyttes fangststatistikk og kunnskap som er innhentet gjennom lokale fiskeundersøkelser. Kunnskap om bestandstilstand og påvirkningsfaktorer vurderes generelt til å være god når det gjelder laks, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10. Kunnskapen om sjørret- og sjørøyebestandene er langt dårligere, både hva gjelder vitenskapelige kunnskap og fangstrapportering. Førre var-prinsippet vil følgelig bli tillagt stor vekt ved reguleringen av sjørret og sjørøye, jf. naturmangfoldloven § 9. For sjørret har VRL imidlertid utviklet et forenklet klassifiseringssystem, basert på kartlegging av menneskeskapte påvirkninger som virker på bestandene, som skal brukes som grunnlag i forvaltningen av sjørretbestandene. På sikt skal et slikt klassifiseringssystem også utvikles for sjørøye.

4. Forslag om endringer i forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag

Miljødirektoratet foreslår å endre fiskebestemmelsene i seks vassdrag. Nedenfor følger en oversikt over hvilke vassdrag det foreslås endringer i, gruppert etter hovedbegrunnelse. Hvilke endringer

² Anon. 2015. Råd om beskatning av laks og sjørret for perioden 2016 til 2018. Rapport fra Vitenskapelig råd for lakseforvaltning nr. 7, 138 s.

Anon. 2019. Klassifisering av tilstanden til 430 norske sjørretbestander. Temarapport fra Vitenskapelig råd for lakseforvaltning nr 7, 150 s.

Anon. 2019. Status for norske laksebestander i 2019. Rapport fra Vitenskapelig råd for lakseforvaltning nr 12, 126 s.

som foreslås i det enkelte vassdrag knyttet til art, fisketid og fangstkvantum, framgår av vedlagte utkast til forskriftsendringer (vedlegg 1).

Vassdrag hvor bestandssituasjonen for anadrome laksefisk har blitt dårligere

I Flåmselva blir det foreslått å ikke åpne for fiske, på grunn av sterkt redusert gytebestand av laks og sjørørret. Elveeierlaget har hatt stengt for fiske siden 2015 og 2019 stengte Fylkesmannen i Vestland vassdraget.

I Barstadvikelva i Møre og Romsdal blir det foreslått å ikke åpne for fiske, også her på grunn av sterkt redusert gytebestand av laksefisk.

Vassdrag med igangsatt eller forbedret lokal organisering og/eller fangstrapportering

Ved forrige hovedrevisjon var det en rekke vassdrag hvor det ikke ble åpnet for fiske på grunn av manglende organisering og/eller fangstrapportering. For flere vassdrag får Miljødirektoratet opplyst fra Fylkesmannen at rettighetshaverne nå er organisert, og at rutiner for fangstrapportering er på plass, jf. lakse- og innlandsfiskloven §§ 25 og 44. Dette betyr at manglende organisering og/eller fangstrapportering ikke lenger alene kan begrunne at vassdraget ikke åpnes for fiske. Dette gjelder Ramsåa, Skjelvareidvassdraget og Sausvassdraget i Nordland.

Andre endringer

I Vassdalsvassdraget har det siden 2016 vært gitt dispensasjon fra forskriften til 16 dager lengre fisketid for sjørøye, med minstemål på 35 cm i perioden 16. august til og med 31. august. Miljødirektoratet foreslår å endre forskriften i tråd med denne dispensasjonen.

5. Forslag om endringer av fisketider i forskrift om fisketider for fiske etter anadrome laksefisk i sjøen

Miljødirektoratet foreslår å endre fiskebestemmelsene i ett sjøområde. Nedenfor følger begrunnelsen for denne endringen. Hvilke endringer som foreslås, framgår av vedlagte utkast til forskriftsendringer (vedlegg 2).

Sunnmørsfjordene:

Med bakgrunn i fiskeundersøkelser (voksenfisk- og ungfiskundersøkelser) i flere elver på Sunnmøre de siste årene, ble det i 2019 vedtatt endringer utenom hovedrevisjon i fiskebestemmelsene for både elv og sjø. Gytefisketellingene høsten 2019 viste at det fremdeles er for lite gytefisk i elvene. På grunn av dette tilrår Fylkesmannen i Møre og Romsdal at fisketida i Sunnmørsfjordene reduseres og gis fisketid tilsvarende Storfjorden og Hjørundfjorden.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser

Miljødirektoratet vurderer at de foreslåtte endringene vil ha små administrative konsekvenser for forvaltningen. Åpning for fiske eller utvidelse av fisketida i vassdrag vil øke inntektsmulighetene for bl.a. fiskerettshavere og fiskemulighetene for allmennheten.